

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 frt.  
Fél évre . . . . . 3 frt.  
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.  
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Világosi csapán a kiadóhivatalnál lehet  
B.-Gyarmaton.

Külföldi pénsek, reklamációk és hír-  
dások a kiadóhoz intézendők.

# NÓGRÁDI LAPOK

## és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szerkesztési részére a a nyitólárra  
vonatközlő minden közlemények a szer-  
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: 6t hasábon petitor  
5 kr. — Nagyobb és többhírű hirdet-  
ések jutányosan eszámoltatnak.  
Hétfőig minden hétköznap 30 kr.

NYITÓLÁR GARANCIA SOR: 20 KR.

## ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

## A „NÓGRÁDI LAPOK”

1888-1K ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.  
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.  
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.  
Egy hónapra . . . . . frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csemeze-  
— legzészerűben postautalvánnyal — a nyomtatandó  
példányok s pontos szétválás tekintetéből, mielőbb be-  
küldendők.

KÉK LASZLÓ.  
kiadó és lejtalejtő.

HORVÁTHI DÁNÓ.  
feloldó szerkesztő.

## „JÓ SZÍV.”

A szeretett tündére leszállyt az égből.

„Jó szív”-nek hívják, s ez alatt a név alatt  
repül végig az országon, megérintve az embe-  
rek szívét bűvös vesszejével.

Ezt a vesszőt úgy hívják, hogy „Részvét.”  
Ahorát a vessző ér, ott mindenütt megfakad a  
szeretet forrása.

Összegyűltek az ország nemes asszonyai,  
hogy szóljanak a szeretet hangján a nemzethez.  
Van e dicsőbb, mint a honleányi szózat, van e  
lelkesebb, édesebb valami mint a szerető női  
szív dobbanása, mikor valami érdemesért, fen-  
ségeért, valami magasztosért dobban meg??

Nincs! Nem lehet ennél nemesebb semmi!  
Nem a czim, nem az ősiség, nem a ragyogó név  
vagy a vagyon teszi most ezeket a hölgyeket az  
ország első asszonyaivá, hanem a misszió, ame-  
lyet magukra vállaltak.

Annyi csapás után mindig honleányainkban  
találunk vigaszt. Az egri nők, a mohácsi temető  
asszony, a szabadságharcz menyasszonyai és  
anyái, megannyi történelmi tények, melyekre a  
nemzet büszkén hivatkozhatik.

A magyar történelem lapjain sűrűn találko-  
zunk hős magyar asszonyokkal. Az igazi ma-  
gyar asszony fel tudja fogni hivatását.

Most is igazi hivatásukat találták meg ab-  
ban, hogy egy nemzet szívét indítsák könyörű-

letre, hogy igaz érzéssel szíveken, igaz köny-  
nyekkel szemükben kopogtassanak az emberek  
ajtaján az ügyfogyottakért. Ilyenek az igazi ma-  
gyar asszonyok, akikre éppen úgy büszkén mu-  
tathat a nemzet, mint amazokra a történelmi  
hős alakokra. Ezek is a nemzetért küzdenek,  
azok is azért küzdöltek.

A „Jó szív” már megindult országos kör-  
útfára.

Egy hosszú tavasz és nyár áll a jótékony-  
sági munka előtt: sok idő arra, hogy a vidék  
hölgyei is tömörüljenek a „Jó szív” körül.

Ki ne tudná, hogy miért? Ki ne hallotta  
volna a jajkiáltást? Víz és tűz pusztított hen-  
nünket, egész vidékeket juttatott koldusbotra a  
bősz elem. A hajléktalanok fölélet, kenyeret és  
munkát kérnek!

Hölgyeim! Magyar hölgyek! Önöktől függ,  
hogy a nemzet elegendi telessen a kérelemnek.  
Önöknek könnyű megindítani a szíveket, meg-  
nyitni a türezt. Önök könnyezésre bírhatják  
az uzsorist, pazarlót, tehetik a szugorít, és  
egyetlen intéssel megszerezhetik azt a vagyont a  
„Jó szív” oltárára, melyet a tékozló úrlak  
haszontalanul, könnyelműen a szélbe szórnak.

Asszonyok, leányok föl a háborúra!

Alakuljon meg minden városban az önkén-  
tes hadsereg! Az amazonok gárdája! Es kezdjék  
meg a háborút a jótékonyasság százévi fegyveré-  
vel a kezben.

Igen! Százévi fegyver a szeretet fegyvere!

Egy kis virág, egy piczike kis eszokor, egy  
édes mosoly, egy suttogó szöcske, egy kézsor-  
ritás, egy tekintet, egy pillantás, ellenálhatlan  
fegyver az Önök kezében.

Rendezzenek Önök bazárokat, népművelő,  
előképet táncvigalmat. Kopogtatassanak a szíve-  
ken s bizonyára kitáruhnak azok. Hisz nincs  
annál könnyebb és nehezebb mint meg nem  
hódolni a nők előtt.

De siessenek egy kissé! A fővárosban nem-  
csak szervezve de már mozgósítva is van a had-  
sereg. Az amazonok hada már föl van fegyver-

kezve hűbájós fegyverekkel. Csatlakozzanak Önök  
is a hadseregrehez!

A jelszó hölgyeim, melyet a hódító lobo-  
góra tűznek, legyen az, amelyet hazánk legelső  
költője és írója: Jókai Mór küld Önökhöz:

„Jó szív” és ebben a jelben meglehet hó-  
ditani az egész világot. Sz. S.

## Közigazgatási bizottsági ülés.

(május 3.)

A bizottsági ülést Gr. György Ábrahám főispán ír  
nyitotta meg és bejelentette, hogy Gr. Berchtold Arthur,  
Gr. Pejaševich Arthur és Hancz László urak akadé-  
lyoztatások miatt az ülésen részt nem vehetnek. Jegyző-  
könyv hitelesítőül: Pajor István és Kövy Tivadar urak  
kérelmek fel. A főispán egyszersmind bemutatta a bizott-  
ságnak Szepák Sándor pénzügyi tanácsost és az ide Ter-  
novszky Alajos helyébe kinevezett királyi adófelügyelőt,  
öt meg Nyitravárnegyéből ösmert, s tudja, jól hogy mi-  
kor Szepák, urat Nyitrából Tolnavarnegyébe helyezték  
át, ezen áthelyezést Nyitra vármegye sajnálattal fogadta  
mert ottani működésével az egész vármegye teljesen meg  
vált elégedve. Reményli a főispán, hogy Szepák Sándor  
itteni működésével Nógrádvármegye is meg lesz elégedve,  
miért is Szepák Sándor kir. adófelügyelőt megleten ajánlja  
a bizottság jó indulatba.

Az alispán indítványa folytán a fegyelmi választ-  
mányba (Ternovszky helyébe) Szepák Sándor bevalaszt-  
tatik.

## Az alispáni jelentés

Ezúttal csapán a főispán nagy tűzvesztről tesz em-  
litést. 43 magánlak pusztult el. A kár 51300 frt, a biz-  
tosítási összeg 23890 frt.

## Nőlelteli engedélyek.

Vrábely, Hrusznai, Jusztin, Szalvik, Povaszanez,  
Pásztor, Kajtor, Szikszai, Cseznak, Antos és Balog fo-  
lyamodók kérvényei elfogadtattak s pártololag felterjesz-  
tetnek. Ellenben Balázs László folyamodványa elutasít-  
tatik.

## Fegyelmi ügy.

A csakányházi előjárás ellen fegyelmi eljárás  
rendeltetett el, amiért bizonyos Bodor Antal nőülés  
ügyében állítólag hamis bizonyítványt állított ki.

## TÁRCZA.

## Három lovól.

— Mulattató történet. —

Kora reggel van.

A liget egyik felső részén egy fiatal ember le-  
tér az útról, beinegy a pázsitra s úgy nézi a fák lomb-  
jait, mintha ott madárfészket keresne.

Rövid keresés után, egy látszik, talált is fészket,  
mert megáll és benyúl a kabátja zsebébe.

A fiatal ember meglehetősen elegánsan van öltözve  
és látszik rajta, hogy az úri osztályhoz való. Igaz ugyan,  
hogy kabátja gyűrött, hogy nyakkendője egészen félre  
áll s hogy a haja éppen nincs rendbehozva.

Ha azonban tekintetbe vételek az, hogy menése  
ingatag, egy helyben nem tud megállni s akarattalanul  
is dudol valami nótát: valószínűnek látszik, hogy öltö-  
zetének rendetlenségét tivornyában áttöltött éjszaka  
okozta.

A máskülönbösen csinos flu, mikor a keresett dolo-  
got (valószínűleg a madárfészket) megtalálja, a zsebébe  
nyúl és abból zsinégféléket vesz ki

Megnézi, megismergeti s azután megint visszateszi  
a zsebébe.

A mi pedig ezután következik, az igen egyszerű.  
Átléti a fűderekát mindkét karjával (mintha az  
legalább is egy csinos menyecske dereka lenne) s nagy  
lassan, nagy ügyfelebbajjal kezd felmászni a fára, bizo-  
nyosan a madárfészket után.

Szándékát a jó isen sikerrel koronázza, mert felér  
az első ágra és ott megpillan, vagy legalább is hosszú  
légvezetést vesz.

Azután megint kiveszi a zsebéből a zsinéget, s  
múttán azt az ágra erőlteti az egyik részéről fogva: a

másik részén levő hurokba a maga nyakát illeszti be s  
a következő perczben úgy lóg le onnan, mintha a diófá-  
ról a sárgarigó fészket.

Hanem hát a mulatság nem sokáig tart.

Az urfi műveletét egy szomszéd fiúról egy idős  
uri ember nézi figyelemmel s mikor látja annak szün-  
dékát, hát a kezében levő zsinéget (a mivel ő is alig-  
hanem sárgarigó fészket akar csinálni) elrejtí s abban  
a perczben, a midőn az urfi lógni kezd, leugrik, oda  
fut, evetként fölmaszik és egy éles késsel levágja.

Az egész dolog gyorsan megy végbe.

Az urfi lepottyan s mikor pár percz múlva magá-  
hoz tért s megérti a helyzetet, hát a már mellette álló  
idős uri embert — hatalmasan nyakához öti.

Illusztrálja a példabeszédet, hogy jó tettért jót  
ne várj.

Az idős ur a meglepetés első perczében a maga  
zsinégjét rántja ki a zsebéből s azzal vág végig az urfi  
arczán.

A helyzet ezután azonban gyorsan megváltozik.

A mint ugyanis az urfi észreveszi a zsinéget, meg-  
érti a helyzetet és elkezdja magát. Azután így szól:  
— Ohó! Mit akar maga azzal a zsinéggel?

— Ami önnek nem sikerült.

Megnézi egymást, elkezdik magukat és karon  
fogva térek be a vendéglőbe, a hol a reggeli után el-  
mondják egymásnak, hogy miért kerestek madárfészket.

Az öregek ur esete igen egyszerű.

Fiatal asszony; két kis gyerek, a kik nem haso-  
nítanak az apjukra s egy vagy két katonatiszt.

Ez az egész.

Am az urfi esete már külön és érdekesebb is  
valamivel. Három levél játszik bele a dologba, a mely  
különbön így esett meg:

Az urfi életének utolsó idejében három egyén ját-  
szott némi szerepet.

Az egyik az apja volt, a kitől pénzt csikart ki, a  
második a kedvese, a ki tőle csikart pénzt; a harmadik  
pedig a menyasszonya, a kinek a dolog természet-  
től fogva már bűségei igért. Hogy persze az ígéretek  
megtartotta-e, az már más kérdés.

Egy napon az urfi arra szánta el magát, hogy  
szakít a kedvesével. Am ezt a szakítást egy pompás  
esőréngés előzi meg. Elvisi a leányt a színházba, onnan  
vacsoráit, lábbzó pezsgőt itat vele és azután — alá-  
szolgálja.

Múttán azonban nem volt pénze, hát azt gondolta,  
hogy az apjához fordul, meg pedig olyan indokkal, a  
mely okvetlenül megteszi a hatást.

Ez a hatást okozó levél pedig a következőleg  
hangzott:

„Szeretett atyám!

Pár héttel nősülésem előtt kénytelen vagyok elő-  
töl egy vallomást tenni, annnyival is inkább, mert erre  
a körülmények kényszerítenek, valamit leendő nőmnel  
együtt a boldogság előzése utáni vágy; az utóbbit any-  
nyival is inkább szeretném elérni, mert bíz én tisztelt  
menyasszonyomat eddig nem valami nagyon szerettem  
meg, a mint te ezt körülbelül tudod is.

Bizalommal meg leszek lepetre, ha vallomásomat  
tudatva veled, kijelentem, hogy te — nagyapa vagy. Az  
apa én vagyok, az anyja pedig egy nő, a ki most bi-  
zonyos követelésekkel áll elő. Ha e követelést az apa  
és nagyapa nem teljesítik: az anyja az esküvőn akar je-  
lenetet csinálni.

Követelése 300 frt, a fizetés határideje 3 nap.

Azt hiszem szeretett atyám, hogy had és unokád  
iránt teljesítet apai és nagyapai kötelességeket.

Ha a pénzt megkapom és unokád edes anyjával a  
számlát rendezem: azonnal utazom menyasszonyomhoz  
s bizonyíthat meg leszek elégedve azzal a szeretettel, a  
mellyel e nem éppen bájós arat homlokán csókolom.”

Mikor az urfi készen volt ezzel a hazugsággal és  
meg volt győződve arról, hogy a pénz, három nap alatt  
meglesz s így a pezsgővel fűszerezett szakítást véghez

**Illetékességi ügy.**

Freeska Mihályné kórházi apollra nézve az alispáni határozat az illetékességet B-Gyarmat városára hárította, azért mert férje h-gyarmati lakos volt, ezen határozatot B-Gyarmat város megfellebbezte, s minthogy kifutott, hogy B-Gyarmatban két Freeska Mihály volt, az alispáni határozat feloldatott s a személyazonosság megállapítása céljából újabb eljárás rendeltetett el.

**Vicinalis ügy.**

Kőrffy Rudolf gácsi vicinalis elnök panaszt adott be, hogy a bizottság penzkezelője számadását többszöri sürgőse daczára be nem adta. E tárgyban a járási szolgabíró hatékony intézkedésre utasított.

Podreessány község bírja folyamodott, hogy a podreessányi utasport halozatába vélessék fel — egy a megyei utra vezető vicinalis út. — Minthogy azonban a csoport érdekelt községei (Gásfalva, Gergelyfalva, Lónyabánya) meghallgatva nem lettek, ezeknek a szolgabíró utján meghallgatása elrendelése lőn.

A főmennök jelentése szerint Dolány, Megyer, Kis-Hartán Losonc-Apátfalva, Szecseny és Rimóc vicinalis számadásai a múlt évekről helyesnek találtattak.

**Isasat ügy.**

A mátrai helyi érdekű vasutvonalon, mint tudjuk, a közigazgatási bejárás már megtörtént, s Gr. Berthold Arthur, továbbá a kir. főmennök és a járási szolgabíró utasítva lettek, hogy az utpálményeket az illető tulajdonosoknak adják át. Minthogy azonban az átadási jegyzőkönyvben jelzett műtárgyak nem felelnek meg a politikai bejárás alkalmával felvett jegyzőkönyv adatainak ezek pótlása végett a fentjelzett köldökség újból megbízatik.

A magyar államvasutak igazgatóság szükségesnek találván a kisteremni indóház kibővítést, a kisajátítási eljárás hatánapját kitőzteni kérte. Ezen hatánapul máj. hó 17-ke tűzötteti ki.

**Magánügyek.**

Maróthy Lajos szabadsággal kötelezés jogczim vesztettnek tekintetvén, behívása elrendeltetett. Ez ellen felebbezéssel élt, melyben kimutatta, hogy papjelölt. Felebbezésének hely adatott s az 1882. 32 t. cz. alapján a szabadsággal állományban meghagyatik illetve ügyepártolólaj tétetik át a hadparancsnoksághoz. — Heller József felebbezése regale csontkútsi ügyben felterjesztetik a belügyminiszteriumhoz, s a visszamaradt iratoknak 48 óra alatti beherjesztésére a szárljárás szolgabíró hivatal felhivatik. — Oravecz Péter és társainak bujái lakosoknak felebbezése pedig közmunka engedelmsi ügyében felterjesztetik a közlekedési miniszteriumhoz.

**Arcaügy.**

Beadványok összes száma volt april végéig 6602, melyből elintézteték 5464, hátráltak 1138. A gyampenzár által kezelt árvapecnek és értékek összege: 696,186 frt 13 kr melyből tartalek alap: 13916 frt 11 kr.

**Tanügy.**

A nm. közokt. miniszterium hosszabb rendeletet adott ki aziránt, hogy a községi lakóházak szellőztetése, különösen pedig a iskolák melletti kutak tisztántartása iránt a bizottság hatékonyan intézkedjék. Ennek folytán a járási szolgabírók utasítottak, hogy ezen rendeletet a községekben kellőleg hirdessék ki és szigorúan intézkedjenek, hogy a rendeletben foglalt meghagyások fogantatásassanak.

A somosujfalusi iskolának 510 frt, a pálfalvinak 242 frt államsegély tétetik folyóvá a kormány által.

Molnár Endre marczaljánkor Öfelségéhez is beadott egy kérvényt, melyben kérte, hogy engedessék meg neki, miszerint kántori teendői mellett a tanítói teendőket is

viheti, kapta magát és a kedvesének is írt egy levelet, a mely ezeket tartalmazta:

„Szivem piszjé!

Állj a tükör elé, csusorított piros szádat és hidd el, hogy arra a csusorítottéssre egy rakás csókot viszek neked.

Három nap múlva, vagyis pénteken delután ott leszek nálad, jól meglett társaimmal együtt. (Zárjel között sugom meg, hogy csunyán lefozom az öregemet 300 frtig.)

Lesz színház, lesz vacsora és lesz pezsgő.

Pont öt órakor ott leszek.

A mideredet nem kell felvenni.

A mint ebben a levélben is kigyőnyörködté magát, hát úgy gondolkozott, hogy ha már a kedvesének meg az apjának is tudott levelet írni, hát miért ne írjon a menyasszonyának is.

Igy történt azután, hogy a harmadik levél is elkészült (ez ment legnehezebben) s a következő dolgozat foglalta magában:

„Imádotl arám!

A nap kelesével, a nap ragyogásával, a szel szivtásával s az órák lassú, végtelen lassu múlásával mindinkább közelebb jutok ahhoz az égi boldogsághoz, a mely akkor fog majd körül, midőn az ottar előtt szent vallásunk igénybe vételével szivem egész szerelmével mondom, esküszöm, hogy szeretlek és mindvégig hű leszek hozzád.

Abraándjaim közben folyton látom a te jószágos arczodat, folyton hallani velem szavad édes csengését s így kétségkívül tudatában vagyok annak, hogy nekem élt életemmel volna a végtelen szerelme.

Eszküszöm neked szivem édes szerelme, hogy leve-

regezhesse. Öfelsége azonban szintén elutasította a kérvényt véglegesen. (Talan meg a római pápa öszentsége segíthetne a dolgán)

**Időügy.**

A kimutatások időhiány miatt előrem terjesztetők, s ezáltal csupán több időhalasztási kérvény lett elintézve s még több időbehajrási tértmenny engedelme iránti kérvény felterjesztve.

**Hőrlőügy.**

A fegyverek száma ismét emelkedik, april havában a létszám a három százt meghaladta. Ugyanis az összes létszám 391 volt. A rab keresmény 516 frt 26 krra rígott, melyből az államé 375 frt 97 kr.

**Egyszerűügy.**

Főorvosunk kedvező egészségügyi viszonyokról referált, összes beteglétsége száma volt a múlt hóban 302, melyből a 7 éven aluliak: 92. Fülékben april 20-tól kanyaró, Tólmáson és Kosdon vörheny uralkodott. Gazdasági állataink egészsége úgy szintén jó volt. Lefekében asztalfalván 1 marha veszett el. Sértesek között vesztettség Teresken és Nőtinen eszellezett.

**Útügy.**

Mind az állami, mind a megyei utak jó karban voltak, a közlekedés sehol sem akad meg.

A versenytárgyalásokhoz bizalmi tagul elhalt Reményi József helyébe Kövy Tivadar bizottsági tag úr egyhangulag megválasztatott.

Ülés vége 34 12 órakor.

**Tornaegyleti közgyűlés.**

A balassa-gyarmati tornaegylet alakuló közgyűlést múlt vasárnap april 29-én tartotta meg a városháza tanácstermében, mely alkalommal az intelligencia és a java fiatalság oly szép számban jelent meg, hogy ebből következtetve alapos reményt fűzünk ahhoz, miszerint az egyéni testi erő, ügyesség és jellem kifejtésére s így közvetve a nemzeti megismosodásra is oly fontos társadalmi ezen egyesülés mellő felkarolásban fog részesülni. A közgyűlést, mint idegeli elnök Reményi Károly városbíró úr vezette, s minden külön főlös diktiozás mellőzésével a már előzőleg kinyomott s a meghívókkal szétküldött egyleti alapszabályok bemutatása után tárgyalás alá vették, s esekely módosítással elfogadták a szervező bizottság javaslatait. A torna mint fő művelési ág mellett szervezettül fog a vívó- és ezellővezetési, vasparipa s a kosorolya szakosztály. Az idei költségvetés 254 frt kiadás és bevéttel állapítottat meg; az egylet belép a magyar országos tornaszövetkezetbe. A tisztviselők választása következő eredményt ment végbe: elnök (közfelkáltsással) Seifovszky János úr s mivel ő a gyűlésen nem volt jelen, Reményi Károly, Baintner Arnold, Horváth Danó, Gáspár József és Wagner István uraktól álló bizottság küldetett ki, hogy a választás eredményét vele közölje s őt annak elfogadására felkérje. A bizottság tisztelben eljárván, örömmel jelenthetjük, hogy köz és társadalmi ügyeink legkitünőbb hajnoka, szerető tisztelt alispánunk a választást elfogadta. A két alelnöki állás egyike a közgyűlés elvi megállapodásához képest mindenkör a helybeli honvédtisztadály parancsnoka által lesz betöltendő, s mivel ez idő szerint Györgypál Ferenc őrnagy úr utódja személyét illetőleg biztosat még nem tudhatni, a hely egyelőre betöltetlen marad. A másik alelnöki állásra Reményi Károly urat, választmányi tagokul pedig titkos szavazás mellett Baintner Arnold, Horváth Danó, ifj.

Schultz Lajos, Hovszky Adolf, Aminger László, Gerve-nyák György, Toneskó Nándor és a 3. szakosztály-vezető Kovacs Sándor százados, Zelenka János és Hóbor Sándor urak választattak; helyettes szakosztály-vezetők Gáspár József, Maiks Endre és Ballon József urak. A gyakorlatok és önépítelyeknél viselkedő egyenruházat megállapítását a választmányra bízák. Tornazási helyül, míg az egylet önálló helyiségre tehet szert, a honvédlaktanya igénybevétele lesz kikérendő.

**A tornaegylet alapszabályai.**

1. §. Czim. Az egyesület czime: „Balassagyarmati tornaegyesület”.
2. §. Cél. Az egyesület célja: a tornázás és egyáltalán a testedző gyakorlatoknak tanítása, valamint a tornázás ügyének fejlesztése.
3. §. Eszközök. Az egyesület céljainak elérése végett; a) alkalmas tornahelyiségben képeztett tanítókat vezetése alatt a tornázás és egyéb testedző sportok tanítása és gyakorlása; b) tornaünnepélyek, tárgyalások és kirándulások rendezése.
4. §. Jövedelem. Az egyesület jövedelmét képezik: a) az alapító tagok alapítványai; b) a pártoló tagok évi; c) a rendes tagok beíratási és évi díjai; d) az egyesület tagjainak vagy pártfogóinak önkéntes adományai s hagyományai; e) az egyesület vagyonának jövedelme; f) a tornaünnepélyek stb. jövedelmei.
5. §. Vagyon. Az egyesület vagyonát képezik: a) a hagyományok s a szerzett vagy jövőben szerzendő ingó és ingatlan tárgyak.
6. §. Székhely. Az egyesület székhelye: Balassa-gyarmat.
7. §. Jellege, pecsét és jellege. a) Az egyesület jellege: „Ep testben ép lélek”; b) az egyesület pecsétje: tölgykoszorút az „1887.” év számmal és „Balassa-gyarmati tornaegyesület” körülíratul, közepén pedig a jellege kezdő betűit ugymint „E. T. E. L.” mutatja; c) az egyesület jelvénye azonos a pecsét-kidomborított véseteivel és méretével, anyaga pedig sárga érc.
8. §. Az egyesület áll: alapító, rendes, pártoló, kik egyszersmind nők is lehetnek és tiszteletbeli tagokból; a) alapító tagok azok: kik legalább 10 forintot az egyesület penztárába egyszerre lehetnek; b) rendes tag lehet minden feddhetlen férfi, kik legalább a 18-ik élet évet elérte, a felvételtől 50 kr. beíratási díjat lehetett s 3 frt 60 kr. évi tagdíjat havi 30 krnyi előleges részletben rendszeresen fizet; c) pártoló tag, kik évenként előlegesen 1 frtot fizet; d) tiszteletbeli tagokul választathatók, kik a tornászatt körül általában, vagy különösen az egyesület iránt érdemeket szereztek. Tiszteletbeli tagok a rendes tagok jogait élvezik, a terhek viselése alól azonban felmentve.
9. §. Felvétel. Az egyesületbe belépni szándékozók részére az egyeleti helyiségben bejelentési könyv áll nyitva, melybe ebbeli szándékukat sajátkezü aláírásukkal bevezetik s az ajánló két-két egyesületi taggal is aláíratták.

(Folytatás következik)

Málnapataka, april hava.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Bár csodulág meglett a fájdalom pohara, melyet édes hazánk egy néhány hónap alatt ért csapások töltöttek meg, el nem halgathatom becses lapja tisztelt olvasói előtt, vármegyénknek Ozlin nevű községét april 20-án delutáni 1 és fél órakor ért csapást. Nem halgathatom el, egyrészt, hogy az annyira igénybe vett emberi környezet meg felmaradó morzsáit idekérjem, másrészt, hogy azoknak, kik a vesztőben magokat mint igazi odaadó emberbarátok tüntették ki, köszönetemet ne nyilvánítsam.

Ugyanis april 20-án pénteken 1 és fél órakor d. u. tűz ütött ki Ozlinban, mely rövid idő alatt 9 lakházat oltat és pajtát, 4 darab szarvasmarhát és sok ruhamezt pusztított el. Emberei erővel meghaladott munkát végezt a málnapataki esendőrös, s bar a nagy szél miatt a tűzöt lokalizálni nem lehetett, s annyi épület gyűlt meg, a mennyi egy és azon sorban szalmával volt fedve, a fából épült falak megmentettek s a forogszél daczára a tűznek a házsorok másodikká való átcsapása megakadályoztatott. A esendőrök körüli észrevétele a tűzet, Adorján Jenő őrsvezető Málnapatakiról a tűzfészekendőről, Hradistyról Majoros Imre és Pakulár Márton, Rónyáról Székely György és Bronda János jörökek a vesz helyere siettek s látva, hogy az ozliniak főjelek vesztettek, magok vették az oltási nagy és nehéz munkát, mely rájuk nézve akkor lett könnyebb, midőn Kubinka Géza és István, Kostyal György, Bart-holomendesz Gyula átkötöttek, az utorszáki helyettes jegyző urak másodikká a nép a tűzfészeknél vizeni tiltéshez huzásához fogott. Valóban megerdített illetékes hatóságától a dieserő okmányt, az ozliniaktól a köszö-

Kaktusz.

netet és minden emberharittól az elismerést a máhnapatiki esendörör, mert majdnem három óra hosszúat ugyszólván maga s azután másokkal elfoglalt 3 óráig vezetve a tüzzöltést 5 tüzfeszkeendő folytonos működésével.

Miert is alázattal kérem a tekintetes Szerkesztő urat, sziveskedjék a máhnapatiki derek esendörör iránti köszönetem kifejezésül ezen tudósításomat becses lapjába felvenni.

Legyen e csapás utolsó a számtalan után!

Kiváló tiszteltelt vagyok alázatos szolgálja  
Irk János,  
h. h. ev. lakosa.

## A halászáti törvény ismertetése.

A képviselőház múlt héten letárgyalta a halászáti alkotott törvényjavaslatot, mely hivatva lesz arra, hogy haltenyésztésünket a törvény oltalma alá helyezve rendeltetésének megfelelő virágzása juttassa.

A halászáti törvény közzagdaszatunk rendszerének egyik kiegészítő alkotórészt fogja képezni, mely míg egyfelől a tulajdon és szerzett jogok respektálásával határozza meg a halászat gyakorlatát, másfelől a hatósági kényszerjog megfelelő alkalmazásával, a haltenyésztést fejlettebb közzagdasági ággá ezclozza emelni.

A halászat néhány évtizeddel ezelőtt nálunk a népies foglalkozásnak igen jelentékeny ágát képezte és ha nagy jövedelmet nem is hajtott de táplálkozás szempontból igen fontos szerepe volt. Mai napság azonban már a halállomány az ország legnagyobb részében annyira megfogyott, hogy az majdnem fénytűző ezkkel képez, úgy hogy főbb halpiacainkat is alig képesek a magyar halászok a keresletnek megfelelő halfajokkal elegendő bőségben ellátni.

A halállománynak ezen óriási mértékben való megfogyatkozása különböző okokra vezethető vissza. Ezen okok egy része olyan, mely a haladó mezőgazdaságra, nevezetesen a nagyszámú halászlavak lecsapolására; a ropant mérveket öltött folyószabályozásokra és a folyók forgalmának növekedésére, növekedésére a hajók hajtásának gőzerővel berendezésére vezethető vissza.

Amerika, Angol- és Németország példája azonban azt bizonyítja, hogy a forgalom és hajózás rendkívüli kifejlődése mellett is lehetséges virágzó haltenyésztést üzni, ha az oktan halpusztításnak elge vetétek és oly intézkedések tétetnek, melyek a zsege halivadékok a pusztítására közreműködő számos ok és erő hatása elől bizonyos körig elvonják.

A halászáti törvénynek tehát ezen feladatokat kell megoldania. A halászáti tilalmak által elejét kell vennie a rablőhalászatnak, a mi által a halállománynak mérteken alul való megfogyatkozása meggátoltatik; másrészt oly intézkedéseket is kell tartalmaznia melyek alkalmazásuk az okzerő haltenyésztésnek előmozdítására.

Ezek előtt a vadászat, őstermelésünk eme másik ága is hasonló viszonyok között volt; de a vadászati törvény megalkotásával a vadállomány szaporítása már is általánosan érezhető; és alig szenvedhet kétség, hogy ezelőszéri intézkedések által a halászatot is jelentékenyen lehet emelni és közzagdasági fontos tényezővé fejleszteni.

Hogy azonban ez elérhető legyen, arra mindenképp előtt a homályos halászáti jogi viszonyokat kellett tisztába hozni, mert a fennálló kéteky és zűrzavaros fogalmak mellett senki sem lehet hajlandó a haltenyésztésre nagyobb költségeket áldozni.

A törvény VII. fejezetre oszlik: Az I. fejezett tárgyalja a halászat jogát; a II. a halászat gyakorlatát; a III. a halászáti tilalmakat; a IV. a halászáti tirsulakat; az V. a hatóságokat és eljárást; a VI. a büntető-, s a VII. a zárhatározatokat.

A törvény a halászáti jog terjedelmé és fogalma megállapításával a tényleges állapotot vette figyelembe. Egyfelől kimondja hogy a halászáti jog a földbirtok elválaszthatatlan tartozéka s a halászat a meder tulajdonosít, illetve a parti birtokost illeti; másfelől a szerzett jogok tekintelmében akként intézkedik, hogy a nem meder-tulajdonosoknak is épségben tartja halászáti jogaikat, ha a törvény hatályban lépte után legkésőbb egy év alatt jogukat bejelentik, illetve ahhoz való jogosultságokat igazolják.

A halászat gyakorlása körül fenforgó számos vizsgálás megszüntetése végett szigorú rendszabályokat állít fel.

A főelvek, melyeket a javaslat a halászat okzerő gyakorlása szempontjából érvényre juttat, a következők:

Mintán a meder legtöbb esetben nagyszámú parcellákra osztva, számos birtokos tulajdonát képezi, így eldarabolt vízmederben pedig a halászat okzerő gyakorlására szükséges intézkedések nemcsak anyagi eszközök hiánya miatt, de technikai szempontokból sem létesíthetők; elvileg kimondja, hogy csak azon tulajdonosok gyakorolhatják önállóan a halászatot kiknek területén az okzerőben és a szomszédok számára nélkülözhetetlen. A kiknek területén ennél kisebb, azok kötelesek társulást alakulni. Mekkora azon minimális terület, melyen

a halászat okzerőben gyakorolható, ez csak a helyi körülmények figyelembevételevel esetről-esetre lesz megállapítható. Természetesen kivételt képeznek ezen szabály alól az úgynevezett zártvizek, vagy melyek mesterségesen állítottak elő, mint a halászlavak, vagy pedig egyéb halartó vizektől teljesen el vannak különítve. Ezen vizek tulajdonosaira a társulati közszer a delog természetesen alátartva elő, azzal a közzagdasági továbbá arról is, hogy oly területek, melyeken a halak ivarzanak és melyeken az ikra kifejlődhetik, a rendes gazdasági használat alól legalább az erre szolgáló idő alatt kivetessenek és kíméleti terékké nyilvánításnak.

A jogosulatlan halászat ellenőrzése ezelőből a törvény szigorú intézkedéseket tartalmaz. Kimondja, hogy a ki halászni vagy rakászni akar, az halász-jegyet köteles váltani. Az ez ellen jeltő kihágást követ el és pénz büntetés alá esik.

A kíméleti terék kijelölésével és kártalanításával ugyanazon eljárás követeltetnek, melyet a vízjogi törvény 1885. évi XXIII. t.-cz. a szolgálat megállapítására és kártalanítására előir, azzal a közzagdasági, hogy itt nem szolgálatról van szó, hanem eskák a mező- és erdőgazdasági használat korlátozásáról, addig az ideig, míg a halzsengék kellőkéig ki nem fejlődtek. Amerika, Anglia és Németország haltenyésztésük emelkedését jó részben a kíméleti terék gondos kijelölésének köszönhetik.

Az eljárás és részben a vízjogi törvény analogiájához képest van megoldva.

A halászat bérbeadására ismét hason intézkedéseket tartalmaz, mint a vadászati törvény, csak az eljárás néve van annyiban ellérés, hogy míg a községi törvény (1886. évi XXII. t.-cz. 120. §.) szenn a bérbeadás a községi képviselőtestületet illeti, a törvény a bérbeadást az alispán, illetve polgármesterre ruhazza.

A halászáti törvény minden irányban kiterjedő intézkedést és közelményben felőlünk nem lehet s ez uttal még csak a hatóságok ismertetésére szorítkozunk.

Zárt vizek és a kíméleti terék megállapítása körül fölmerülő ügyekben illetékes hatóság: elsőfokban azon vármegye alispánja, vagy azon törvényhatósági joggal felruházott város polgármestere, melynek területén a vízterület fekszik, illetőleg a kíméleti ter megállapítása ezelőlattik; másodfokban ugyanazon törvényhatóság közzagdasági bizottsága; harmadfokban és végérvényesen határoz a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

Egyéb ügyekben elsőfokban:

1. Nagy- és kisközségekben az illető járás főszolgabírája;  
2. rendezett tanácsú városokban, valamint önálló törvényhatósággal képező városokban — Budapest főváros kivételével — a város rendőrkapitánya, vagy esetleg a városi tanács által e részben megbízott városi tisztviselő;

3. Budapest fővárosban az illető kerületi előjáró vagy a főváros tanács által e részben megbízott kerületi előjárósági tisztviselő.

Másodfokban:

1. Vármegyékben az alispán;  
2. önálló törvényhatósággal képező városokban, valamint Budapest fővárosban is a városi, illetőleg a fővárosi tanács.

Harmadfokban:  
a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Mindazon esetekben, midőn a felebbzés magában a törvényben kizárva nincs, felebbzésnek a közbesítéstől számított 15 nap alatt két egybehangzó határozat ellen is helye van.

M. — K.

## H i r e k.

**Személyi hírek.** Gr. Gyúrkó Ábrahám főispánunk máj. hó 3-án B.-Gyarmaton volt, mely alkalommal az aznap tartott közig. bizottsági ülésen elnökölt. A bizottsági tagok közül az ülésen résztvettek: Beniczky Árpád, Gr. Czéhán László, Kövy Tivadar, Madách Károly és Stróter Alfréd urak.

**Egyen.** Fáy Irén kisasszonnyal, Fáy Árpád földbirtokos és vármegyei közzagdasági elnökadjának szép és szeretőtelmő leányával máj. hó 2-án esküdt egybe Szilyay Gusztáv trenezővármegyei birtokos. Az esküvő B.-Gyarmaton a szülői háznál egész esztelen ment végbe. A házassági frigy tanúi voltak: Tihanyi Ferenc főjegyző és Fáy Sándor urak. A házaspár még az nap Troncsenybe a válegény nemes lelkű birtokára utazott.

**Törvényi Alajár.** volt addófeljegyzésünk april hó 30-án távoztott városunkból, s lapunk után buszúnk mindazoktól, kikől szemelyesen el nem buszúhatott, felkérve barátaikat és ismerőseiket, s mindazokat, kik vele hivatalos érintkezésben voltak, tartásuk meg őt továbbra is emlékeztetőben.

**Fürdő ügyek.** B.-Gyarmaton, mint értesültünk, a vármegyei közzagdasági bizottság is sürgeti, s állim akart a városból, hogy fürdőt építsen. De a bizottság informálattatva aztant, hogy a fürdőt a neplank fogja felépíteni, a városból intézked megkeresést eljöttte. A neplank közzagdaságiának földművelési közzagdasági már minden elintézkedést megtett, de az építést azon halatlan tény akadályozza, hogy a fürdőkészítési ügyben beadott felebbzés a kir. táblánál még most sínes elintézte. A felebbzés még 1887 évi júl. 17-én ment

fel a kir. táblához, tehát már 10 hónap előtt. Ezen ép úgy kár, mint halatlan lassúság valóban az egész község érdekeke vag. A kir. táblánál minden alakban sürgetetik az ügy, de mindelődig eredménytelenül.

**V. palatk iránti kérések.** Kértektik a vármegyei. Ugyanúgy Gyarmaton Mészáros Zsigmond esornai gyógyszerész egy harmadik, Harkos Imre b.-pesti gyógyszerészség Salgó-Tarjánban egy második gyógyszerészt akar-nak felállítani. A kérések a vármegyei igazgatási bizottság előtt fekszenek véleményezés végett. Az egész-ségügyi bizottság, mint értesültünk, elutasító véleményt fog adni a kérévényekre.

**Egy iskola látogat.** a f. szegregovai népiskola zörvessga értesítenveről értesít, s kíméleti, hogy az ottani tanító Kiszely János mindenképpen sikeres vizsgát adott a kis tollakkal. A gyermekek példás magaviseletéről is értesít a feztelt iskola látogató ir, ami különösen falu-helyen ritka delog. A hozsánk beállított magyar irka füzetekből arról is meggyőződünk, hogy a töl akku fiúk igen szabályosan és szepen írják magyarul, mi bizonyára a nevezett tanító dicsőítésre valik.

**A nagrádgyezel tartásáról.** felvívó iratot intézett Gönczy Pál közzagdasági államtitkárhoz jutakuma alkal-mára. A Wagner István testületi jegyző által irt lendőle-jos feliratot Zelenka János tanfésztelti elnök adja át Budapestben az érdeklődő államtitkár urnak.

**A b.-gyarmati vásár.** april 30-án máj. 1-én elég látogatott volt. A mária vásár a sikerrelfelebbzés tartoz-ik. Elő volt állítva 1611 db. szarvasmarha, 573 db. lo és 3172 db. birka. Ezen kívül számos borjú, melyeket b.-pesti szállítók vettek meg. A kirako vásáron is meg-keletős forgalom mutatkozott.

**A király adományja vízkárosultaknak.** O Felsége leg-kegyelmesebb uralkodóink, midőljárt az idei borzasztó árvizek kezdetén magán pénztárából nagyobb összeget bocsajtott a helyigminiszter ur rendelkezésére rögzítős segélyezések végett. Alispánunk szerető gondoskodása folytán az ősszegeből a b.-gyarmati vízkárosultak is nyert-tek 200 frt kegyadományt, mely a legszegényebb s leg-erendesebb, számszerint 26 vízkárosult között mult szed-dán lón a városba tanácsmesternél az alispán ur által személyesen kiosztva. Huszonketten nyertek 8—8 frt és négyen 6—6 frt adományt; a hála könyve toltt és ze-gények szemébe s áldást rebegett ajkuk, midőn az alispán mege szavakban értesítke adta az adomány ere-detel. Vannak azonban még sokan, akiknek nem jutott az ősszegeből, s akik miként a legutóbbi hatósági össze-írásokról tapasztalhattuk, a vízkár miatt szükség és nyo-morban élnek. Hogy ezek is megvizsgálódjanak; a leg-megdebbben ajánljuk megveit és városi jobb modu urak figyelmébe O Felsége a királyi nemes példájának kö-vetését. Az adományokat akár a szerkesztőség, akár a városi előjárósághoz kérjük fölteni.

**Halálhír.** Bachár Gyula b.-gyarmati kereskedő april hó 29-én Budapestben elhalálozott. Hílt tetemet B.-Gyar-matra hozták, hol azok máj. hó 2-án adattak át az örök-nyugalomnak. Bachár Gyula ötteni intézményeinknek több éven át ügybuzgó tagja és támogatója volt, s vele egy tevékeny és mege kedélyű polgártárs szállott a sírba. Temetésén igazi résztvét nyulvánt, s az emlékezés ko-szorú nagy számmal díszek ravatalt. Áldott legyen emléke!

**Örmag: díszít lett.** Az Assicurazioni Generali biz-tesítő társaság a b.-gyarmati önk. tűzoltó egyletnek 40 frtot adományozott.

**Szalók hírek.** Bokody és neje szintársulata ma tartja második bemutatás előadását. Színe kerül: „Paraszti kisasszony”. Berezik Árpád énekes népszimve. A 12 előadásra terjedő bérlet kedden, május 8-án kezdeti Csiky legújabb remek művevel „A vasmember”. Szerdán Mohore-estét rendez Bokody, Mohore halhatatlan vígjáték író. Harpagon a főszvény” című vi-gjáték hozza színe. Csütörtökön Sarloun rendkívüli mu-lattal böhözott vígjáték. „Az idegesek, vagy két bolond egy házban” adatik. Szombaton Jókay ur. énekes bohósága „A bolondok grófja”. Vasárnapon Csiky népszimve „A szókótt asszony”. Valamennyi bérletfolyamban.

**Ezeret.** szellemi kincsét szerez az, a ki a „Képes Csádai Lapok” című képirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra előfizet. Elap gazdag tartalmával, érdelem s izés nemestől olvasmányival valósgos szellemi kincs-tárat képezi a magyar eszládoknak s „Nő a házban” című mellékletével nélkülözhetetlen barátja a család-anyának. Közleményei minden számban a legjobb ma-gyar íróktól érnek s a család bármely tagjának bátran a kezébe adhatók. A „Képes Csádai Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, félve 3 frt, negyedre 1 frt 50 kr. s a kiadóliválal (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetők legzsebszűben postautal-ványon intézendők, kívánatra barkinek ingyen és bér-ménye szolgát mutatóvanyaszámokkal. A legújabb szám következő változat tartalommal jelent meg: A Gentry-ésalád. (Regény folyt.) Brankovics Györgyöt. Kivánság. (Költemény.) Gróf Vay Sándortól. A nő a társadalom terén. Dr. Stein Lőrincztől. Margit. (Novellét.) Nemelböl: Csodányi Mariától. Tutor és nagybene. (Beszély Folyt.) Karlovsky M. Idától. A nőesség. Molnar Lászlóktól. Enlek-vers V. G.-től. A néhez ut. (Munkép.) Darab Lapostól. Mindenféle: Képipek. Iradalom. Művészet. Színház. Jó szív. Mulatságok. Humór. Képeink: Művés-zet a gyermekek között. Jatszat szerető. A doni ko-zakok. Meléklet: Regény. Húsgézt-húsgézt. Angolból fordította Kondor Lajos. I. 265—281.

**Tűzjáró.** a mult heten változatos volt; vasárnap kétfőn és kesken verőfény mellett időnként a szél ere-zetle magát, ulyhogy május 1-ss nemcsak hűvösebb, de enyhébb is lehetett volna; szerdán azonban a nap mege áthatóva s csütörtökön csaknem viharossá vált. Péntek május 4-én borultós reggelre ébredtünk, szün-zeni is kezdett előle, de az eső elmaradt, az est pedig hűvös volt; a szombat hasonlóan.

**Horváth Dánó,**  
tel. 162. szerkesztő.

